

geantwoord. In een aparte brief is de directeur te Bengalen George Lodewijk Vernet samen met de nodige informatie opgedragen deze zaak af te handelen. Dit alles blijkt uit de genoemde stukken en geheime resolutie, alsmede uit het rondgezonden geheime bevel van 13 juni betreffende de handel in opium. [fol. 194] Men verzoekt speciaal om de mening van Heren XVII hierover. Tijdens het opstellen van deze brief arriveerde eindelijk na een reis van bijna zes maanden de pantjalang Parelmoer met een aparte brief van de gouverneur te Malakka en een gewone van het bestuur van 10 april 1766.)

Uit welke wij in dezen maar zullen aanhalen: uit de eerste dat de hoofden van Salangoor, zoo wel als die van Lingij, het secreet besluit der ministers van den 11 september 1764 nopens den inkoop van thin (waarvan wij onder de rescriptie hiervoren gewag maakten) tot een dekmantel schijnen te nemen, van niet verplicht te zijn om de contracten van haare zijde mede langer te onderhouden, alzoo uit dien oort geen enkelde inktkoker meer komt en alles aan de Engelschen tegens amphioen getrocqueert word.

Dat er volgens de berichten in het voorleden jaar wel 80 Bougineesche vaartuigen te Riouw aangeweest waren, die ruim 100 kisten amfioen van een daar met dezelve tegelijk zijnde Engelschman hadden ingekogt tegens 576 Spaans of twaalf bharen thin ieder kist.

Fol. 194r-195r.

(Uit de gewone brief uit Malakka van 10 april 1766 blijkt dat er ook te Trengganu 30 smokkelschepen met opium zijn aangekomen, die naar Kedah verder voeren, waar ze hun lading aan de inlanders verkochten die ze, omdat die daar weinig opbrengt, weer aan vreemde Europeanen door verkopen. Die betaalden er daar verleden jaar 100 Spaanse realen de pikol voor, of bijna de helft meer dan het daaraan voorafgaande jaar, toen dat 57 Spaanse realen was. De Engelschen bezochten verleden jaar en het afgelopen voorjaar Malakka herhaaldelijk. [fol. 196] Daaronder was het oorlogsfregat de Argo onder kapitein Affleck, die de vlag van de Staten Generaal weigerde te groeten totdat hij zag dat hij anders geen benodigdheden zou krijgen. Hij permitteerde zich grote vrijheid, maar is, naar het schijnt, door het bestuur terecht tot de orde geroepen. Maar het ongepaste en ondankbare gedrag van de kapiteins David Rennie en George Dodwell van de brigantijns *The Success* en *Patty* gaat nog verder. Zij schonden de gastvrijheid met de brutaliteit clandestien twee vrouwen, drie kinderen en zes slaven mee te nemen. Helaas is de Hoge Regering daarvan, wat betreft *The Patty*, te laat op de hoogte gebracht, [fol. 197] om, toen dat schip te Batavia veel benodigdheden kocht, genoegdoening te kunnen eisen. Daarom is de directeur in Bengalen George Lodewijk Vernet in een brief van 14 oktober bevolen Robert Clive van dit schandelijk gedrag op de hoogte te brengen en met teruggeven van die geroofde mensen, wanneer die met *The Success* in Calcutta aankomen, een billijke genoegdoening voor het wangedrag van die twee kapiteins te eisen, wanneer die beide in Calcutta terug zijn gekeerd. De besturen te Coromandel, Ceylon en Malabar is opgedragen deze kapiteins, wanneer zij daar mochten verschijnen, uitsluitend water en brandhout te leveren en hen binnen 24 uur te laten vertrekken, zolang als de gegijzelden niet zijn vrij gelaten en er geen genoegdoening is gegeven. [fol. 198] Dat moet de Engelschen leren dat men van zulk wangedrag niet gediend is.

SUMATRA'S WESTKUST

Van Sumatra's Westkust kwam met een brief van 15 maart 1766 de sloep *Ida Wilhelmina* te Batavia aan met 225¹⁶³/₅₁₂ mark goud en 2 pakken teruggezonden textiel t.w.v. f 71.284. Vervolgens arriveerde op 4 oktober een speciaal gestuurd inlands vaartuig met een geheime brief van 26 juni. Daarin werd bericht dat de daartoe uitgezonden onderkoopman Jan Boudewijns van de regent van Groot Passaman toestemming had gekregen aan de mond van de rivier een postje in te richten. Dat was geschied, maar zeker opgehitst door de Engelschen en met hun steun had de regent van Klein Passaman die post aangevallen. [fol. 199] Hoewel Boudewijns die 400 man eerst tot het hoofddorp van die regent had teruggejaagd, moest hij zich later toch weer terugtrekken. Hij besloot Batavia zo snel mogelijk op de hoogte te